

Anmelden voor de Nieuwsflits: stuur een e-mail met daarin uw naam en adresgegevens o.v.v. *aanmelden nieuwsflits*. — Is uw mailadres gewijzigd? Geef dit a.u.b. tijdig door en met uw adresgegevens. Wilt u contact met een van onze vrijwilligers? Mail ons dan met vermelding van het onderwerp: nva.gron.dren@gmail.com

---

Nieuwsflits 58 | NVA regio Groningen/Drenthe | januari 2015

AIC Groningen - 21 januari, eerste Auticafé 2015

Het AIC Groningen heeft de openingstijden gewijzigd. Vanaf 2015 is er vaker een Auticafé, nl. één keer per maand en minder vaak een inloopochtend, nl. ook één keer per maand. Het eerste Auticafé van 2015 is op 21 januari.

Inloopochtenden

- elke eerste maandag van de maand, m.u.v. de zomervakantie
- van 09:00 tot 12:00 uur
- in kantoor van MEE Groningen aan de Koeriersterweg 26a, 9727AC Groningen (in de loop van 2015 zal de locatie wijzigen).

Auticafé

- elke derde woensdag van de maand, m.u.v. de zomervakantie
- van 19:30 tot 21:30 uur
- in het gebouw Confiante van de NOVO aan de Kochstraat 1, 9728 KA Groningen

Een ontmoetingsplek voor iedereen met een vorm van autisme, hun familie en vrienden. Voor gezellig samenzijn, een spelletje, lotgenotencontact, boekentafel, maar ook voor informatie en advies van een van onze AIC-vrijwilligers.

Themabijeenkomsten

Elke jaar worden enkele thema's gekozen, die op een bijeenkomst verder worden uitgediept met een combinatie van lezingen van deskundigen, ervaringsverhalen en/of films.

Facebook

Kijk voor de meeste actuele informatie over de activiteiten op onze Facebook-pagina www.facebook.com/aicgroningen

Meer informatie: <http://www.autisme.nl/agenda/groningen/lotgenotencontact-groningen>

Start Autismecafé Assen – 22 januari, Assen

Fantastisch dat er ook in Assen een Autismecafé gaat starten. Deze avond is een initiatief van Stichting Ovaal m.b.v. het Oranjefonds.

Het Autismecafé is een ontmoetingsplek voor ouders van kinderen of jongeren met autisme. Het ontmoeten van andere ouders is prettig. Je ziet dat je niet de enige bent, er is begrip voor je situatie en je kunt ervaringen uitwisselen. Het Autismecafé is een echt ouderinitiatief, van ouders, voor ouders. Ook andere bezoekers zijn van harte welkom, zoals mensen met autisme, familieleden, vrienden en hulpverleners. We nodigen u van harte uit voor het eerste Autismecafé op donderdag 22 januari. Het thema van deze avond is: Autismen binnen het gezin. Een gastspreker komt als ervaringsdeskundige iets vertellen over dit thema.

Programma:

- 19.30 uur Ontvangst met koffie en thee
- 20.00 uur Thema
- 21.00 uur Pauze
- 21.15 uur Vervolg thema
- 22.00 - 22.30 uur Informeel samenzijn onder het genot van een drankje

Autisme binnen het gezin

Autisme is erfelijk. Als je kind de diagnose autisme krijgt, kan het dus zijn dat je ook kenmerken van autisme bij andere gezinsleden of bij jezelf herkent. Dingen die in andere gezinnen erg vanzelfsprekend zijn en voorspoedig lijken te gaan, zijn in jouw gezin niet vanzelfsprekend en gaan helemaal niet zo voorspoedig. Hoe subtiel autisme ook aanwezig is, het heeft vaak grote invloed op de persoon zelf en zijn of haar omgeving. Structuur aanbrengen is in een gezin met een gezinslid met autisme erg belangrijk. Dit is niet altijd even gemakkelijk en kan veel energie kosten. Deze avond gaat over hoe je met dit alles om kunt gaan.

Aanmelden is niet nodig .

Locatie: Het Schakelveld, Witterhoofdweg 1a, 9405 HX Assen

Kosten: De toegang is gratis

Meer informatie: www.autismecafe.nl

Contactpersoon is Margreet Hamming. Email: assen@autismecafe.nl

Vooraankondiging Symposium: GGZ in de maatschappij

Onze omgeving is continue in ontwikkeling. We zien dat zowel maatschappelijke als technologische veranderingen elkaar in razendsnel tempo opvolgen.

Voor de patiënt wordt informatie steeds toegankelijker, lotgenoten zijn via verenigingen zichtbaar en patiënten willen meer regie over hun leven en gezondheid. Hierdoor is de rol van de patiënt aan het veranderen. De patiënt wordt steeds meer regisseur over zijn eigen zorgproces. De GGZ kan voor de patiënt, op weg naar herstel, veel, maar niet alles betekenen. De vele veranderingen in onze samenleving vragen ook om aanpassingen in de zorg.

Datum: 18 maart 2015

Tijd: 12.00 -17.00 uur

Plaats: Martiniplaza Groningen

Mantelzorgeravond over ASS – 28 januari, Musselkanaal

Op woensdagavond 28 januari wordt een thema-bijeenkomst gehouden over autisme voor mantelzorgers en belangstellenden uit de regio Stadskanaal en Vlagtwedde.

Autisme heeft invloed op alle terreinen van het leven. Dat heeft natuurlijk gevolgen voor de persoon met autisme zelf, maar ook voor de omgeving van de persoon; ouders, partners, kinderen, broers en zussen, grootouders, vrienden en zelfs burens. Het delen van ervaringen is daarom vaak erg belangrijk.

In samenwerking met enkele ouders, MEE Groningen, Autisme Netwerk Groningen, Steunpunt Mantelzorg en Stichting Welstad wordt daarom op 28 januari een thema avond georganiseerd. Er wordt een korte inleiding over autisme gegeven. Daarna vertellen enkele ouders over hun ervaring.

Het belangrijkste doel is inventariseren welke behoefte ouders hebben om elkaar te ontmoeten en welke wensen zij dan hebben. Ook alle anderen die bijvoorbeeld als gezinslid, familielid, vriend(in), opvoeder, buur te maken hebben met autisme zijn welkom.

Onderwerpen die mogelijk aan de orde komen zijn:

- Gezinsleven en de relatie tussen ouders, familie, vrienden, burens.....
- Hoe hou je het beetje gezellig zonder als politieagent te moeten optreden?
- Hoe verdeel je de aandacht naar eventueel andere kinderen?
- Tips en trucs om kinderen met autisme verantwoordelijkheid te leren.
- Waar kun je terecht voor hulp?
- Enz.....

Tijd: 19:30 – 22:00 uur (inloop vanaf 19.00 uur)

Locatie: MFA "Lint" (Willem Diemerstraat 7 Musselkanaal)

Kosten: gratis toegang

Anmelden: niet verplicht, wel gewenst! Dat kan bij Joris Lievens (buurtwerker Welstad): Telefoon: 0599-635999 of 06-11045654 of e-mail: jlievens@welstad.nl

Cursus 'Autisme ervaren en verklaren' – 4 februari, Emmen

Deze cursus is een vervolg op de cursus 'Inzicht in autisme' (zie hieronder). Het is vooral voor mensen die meer willen weten van autisme dan alleen de basiskennis.

Het is niet noodzakelijk dat u de cursus 'Inzicht in autisme' vooraf heeft gevolgd, maar dat maakt het wel gemakkelijker om alles te volgen.

Tijd: 10.00 uur - 15.30 uur (met een lunchpauze van een half uur). Na afloop is er gelegenheid om na te praten.

Locatie: Nivoncentrum, J. van Ravenswaaystraat 26-B, 7815 VN Emmen

Kosten: € 100 inclusief lunch (broodjes, koffie/thee). NVA-leden betalen € 80.

Informatie en inschrijven: www.intoautisme.nl

Bericht van Birsen Basar

Birsen Basar heeft een nieuwe reis gemaakt naar Turkije en hiervan wordt een film gemaakt. Zij zoekt instellingen zoals bijvoorbeeld scholen, bedrijven en GGZ instellingen om deze film te vertonen of te distribueren binnen de organisatie.

Op 2 april 2013 is mijn eerste documentaire 'Birsen' in première gegaan waarbij mijn leven met autisme in Nederland is gefilmd. In april 2014 van dit jaar nog zijn we begonnen met de opnames van de documentaire 'Birsen naar Turkije' waarbij ik met behulp van een crowdfundingactie gelden heb opgehaald om deze documentaire te kunnen maken. In het voorjaar van 2015 zal deze nieuwe film uitkomen. Waar gaat de nieuwe film over?

'Birsen naar Turkije' is een reis van mij naar Turkije in de provincies Denizli, Istanbul, Izmir en Cyprus waarbij ik laat zien hoe het autisme in Turkije is. Ik heb interviews met ouders, instellingen en scholen. De film is een portret van mijn reis in Turkije. Ik ga ieder jaar twee keer naar Turkije maar in deze film kunnen kijkers zien hoe mijn reis verloopt en hoe het autisme is in Turkije.

Een voorproefje uit de film: https://www.youtube.com/watch?v=S8S_03QYs8o

De film zal waarschijnlijk ook op DVD uitkomen. Als u kunt helpen met het verspreiden of meer wilt weten, kunt u mij rechtstreeks contacteren via dit bericht of contacteren via birsen.basar@live.nl

Hakim start met www.mcddforum.nl

Hakim Drygas heeft een forum en wil graag bezoekers op zijn forum verwelkomen.

Mijn naam is Hakim Drygas. Ik ben 29 jaar. In 1999 ben ik gediagnosticeerd met MCDD (een vorm van Autisme). MCDD maakt mijn leven lastig, het is een dagelijkse strijd en er is altijd wel wat. En nu is het zo dat ik een MCDD Forum ben gestart. Waarop iedereen die met MCDD te maken heeft kan praten over van alles en nog wat. Ik hoop dat jullie een kijkje willen nemen: www.mcddforum.nl

Partnercursus Autisme

Samenleven met een partner met een autismespectrumstoornis (ASS) kan moeilijk zijn. Vaak kan men met niemand praten over de specifieke problemen in de relatie en voelt men zich in veel opzichten ook niet begrepen door de omgeving.

Vrouwen met een man met ASS

De Partnercursus Autisme is bedoeld voor vrouwen van een man met een (vermoeden van) autismespectrumstoornis. Er is sprake van een langdurige relatie. Belangrijk is dat de deelnemers de intentie hebben om hun partnerrelatie voort te zetten en bereid zijn hun ervaringen en gevoelens met elkaar te delen. Voorafgaand aan de cursus vindt er een intakegesprek plaats.

Doel en opzet van de cursus

Het doel van de Partnercursus Autisme is dat deelnemers inzicht krijgen in de gevolgen van ASS op hun partnerrelatie, tips krijgen en leren omgaan met hun gevoelens in de relatie. Thema's: psycho-educatie (uitleg over autisme), betekenis van ASS in de

partnerrelatie, communicatie, de eigen rol, omgaan met eigen energie, intimiteit en seksualiteit. Naast informatie over ASS is het uitwisselen van ervaringen een belangrijk onderdeel. Uiteraard is hierbij respect voor de afwezige partner belangrijk.

Methode

Er wordt gewerkt vanuit het boek ASS bij je man wat dan? Geschreven door Els Blijd-Hoogewys en Anja Talboom (ISBN 9789079729920).

Wanneer en waar

De cursus start bij voldoende belangstelling begin 2015. Er zijn 10 bijeenkomsten van 2 uur, die om de week plaatsvinden. De groep bestaat uit maximaal 8 personen. De bijeenkomsten vinden plaats op een nog nader te bepalen dag en tijd waarbij zoveel mogelijk rekening gehouden wordt met de wensen van de deelnemers.

Locatie: MINDCARE, Vaart ZZ 37, 9401 GG Assen

Kosten: € 20,00 per bijeenkomst

Website: <http://www.praktijkinspect.nl/1/93/partnercursus-autisme.html>

"Autisme en schoolse vaardigheden" – deelnemers gezocht

Op dit moment vindt er vanuit de Rijksuniversiteit Groningen (Ontwikkelingspsychologie & Orthopedagogiek) en de Hanzehogeschool Groningen (Lectoraat Leren & Gedrag) een onderzoek plaats naar de communicatieve vaardigheden en taakgerichtheid van jonge kinderen met een autisme spectrum stoornis. RENNA4 is bij dit onderzoek aangesloten als praktijkpartner.

Speelsessies

In één onderdeel van het onderzoek vinden wekelijks "speelsessies" plaats in het ambulatorium van de Rijksuniversiteit Groningen. De bedoeling is om kinderen, waarvoor op dit moment geen passende vorm van onderwijs is, uit te dagen tot meer communicatie en taakgericht gedrag, in zowel spelsituaties als tijdens schoolse taken.

Handvatten voor verdere ontwikkeling

We zijn gestart met één jongen met autisme, die elke week met zijn moeder komt spelen en werken aan een schoolse taakje. Dit wordt opgenomen op video. Zo kan de sessie later met de moeder worden doorgesproken. We doen dit in een informele sfeer, waarin we zowel proberen om samen met de moeder concrete handvatten te zoeken in de interactie met haar zoon, als onze aanpak verder te ontwikkelen (videofeedback coaching). We richten ons hierbij vooral op de positieve momenten in de interactie en hoe we deze verder kunnen uitbouwen. De videofragmenten worden daarnaast geanalyseerd, waarbij gelet wordt op de verandering in het gedrag van de jongen.

Meer kinderen nodig

Om dit onderzoek verder uit te breiden, zouden wij graag meer kinderen in het ambulatorium willen uitnodigen om samen met hun ouder(s), leerkracht(en) of begeleider(s) te komen spelen. U draagt hierdoor bij aan het onderzoek, maar krijgt zelf ook directe handvatten om positieve momenten in de interactie uit te bouwen.

Daarnaast zoeken wij partners (scholen en instellingen) die mee willen denken over de inhoud en de vorm van deze sessies en de bijbehorende coaching.

Bent u geïnteresseerd of heeft u vragen? Dan kunt u contact opnemen met Henderien Steenbeek via h.w.steenbeek@rug.nl

PARTNERS met ASS – relatievraagstukken en behandeling

Aanbod Autisme Team Noord-Nederland (ATN)

Het ATN biedt kortdurende, specialistische ambulante hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen met een Autisme Spectrum Stoornis (ASS) in het noorden. De laatste jaren is er steeds meer aandacht ontstaan voor volwassenen met een ASS. Speciale aandacht gaat daarbij ook uit naar diegenen die een partnerrelatie hebben en moeilijkheden ervaren binnen die partnerrelatie.

Relaties met ASS

Langdurende relaties verlopen niet altijd zonder moeilijkheden. Er kunnen lastige en ingrijpende gebeurtenissen plaatsvinden, maar ook het samenleven zelf vraagt aanpassingen van elk van de partners.

Iedere partner heeft daarbij een eigen manier om daar mee om te gaan. Belangrijk is te weten hoe partners binnen een relatie met allerlei gebeurtenissen omgaan. Kun je ervaringen delen? Kun je elkaar steunen? Zijn er afspraken te maken over taken en verantwoordelijkheden? De manier waarop partners hiermee omgaan kan enorm verschillen. Wanneer er grote onderlinge verschillen bestaan, is het risico op frustratie, teleurstelling of boosheid groter. Als dit lang blijft bestaan, kunnen meningen, standpunten en gevoelens verhard raken.

Aanbod en Expertise ??

Het ATN werkt samen met PsyQ Groningen, afdeling intimiteit/seksualiteit. Dit heeft geleid tot bundeling van expertise op het gebied van ASS. Hierdoor is er een aanbod voor (echt)paren ontstaan onder de naam RelASS (Relaties en ASS).

Wat houdt RelASS in en wat zijn de behandel mogelijkheden?

RelASS is een behandeltraject bestaande uit verschillende behandelvormen, waaraan (echt)paren deels of geheel kunnen deelnemen. Binnen de RelASS behandelvormen wordt informatie gegeven en verkregen over relaties en Autisme Spectrum Stoornissen.

Het is belangrijk dat echtparen zicht krijgen op de bijdrage van elk van de partners aan de relatie, op de onderlinge patronen van gedrag die er binnen de relatie zijn ontstaan en de wijze waarop onder meer de Autisme Spectrum kenmerken daarop van invloed zijn.

Mogelijkheden en grenzen binnen de relatie worden onderzocht. Binnen een partnerrelatie zijn niet alle verschillen tussen partners weg te nemen. Er is aandacht voor dilemma's maar ook voor acceptatie en rouw voor hetgeen wel werd verwacht en niet kan worden verkregen.

In gesprek met het (echt)paar wordt eerst wordt geïnventariseerd welke relationele vraagstukken en wensen er aan de orde zijn en naar aanleiding daarvan wordt een aanbod gedaan.

In overleg met de echtparen kan gekozen worden voor onderstaande behandelopties.

Behandelingsoptie bij het ATN:

- Individuele relatiegesprekken.
- Interactieve cursusgroep;

Toelichting op de behandelvormen:

- Bij de start zullen er (echt)paargesprekken plaatsvinden, doorgaans 1 x per 2 weken.

- Op een samen te bepalen moment kan men deelnemen aan de Interactieve Groeps-cursus. Dit is een basiscursus. Omdat het een interactieve cursus betreft kan er volop geprofiteerd worden van de ervaringen van andere deelnemende (echt)paren (door-gaans vier stellen). Naast het verstrekken van informatie wordt er ook praktisch (zowel binnen de cursus als thuis) geoefend.

- De Interactieve Groeps-cursus bestaat uit acht bijeenkomsten, 1 x per 2 weken. De duur per bijeenkomst is 2½ uur.

Aanmelden

Voor deelname aan één van de RelASS behandelingen is een verwijzing van de huis-arts of een GGz-instelling nodig. Na aanmelding voor RelASS vindt er een intake plaats, om vast te stellen of dit een passende behandelvorm is.

Kosten

Zorgverzekering: cliënten boven 18 jaar rekening houden met het eigen risico.

Meer informatie? Mail een ATN bij u in de buurt Groningen, Hogeveen of Drachten.
atngroningen@lentis.nl / atnhoogeveen@lentis.nl / atndrachten@lentis.nl

Nederlands Autisme Register – start 2^e meting januari

Het NAR is opgericht door de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA) in samenwerking met de Vrije Universiteit Amsterdam. Het doel van dit register is om via online vragenlijsten zoveel mogelijk informatie te verzamelen over mensen met autisme in Nederland.

Na ruim een jaar aan voorbereiden en het verder opzetten van het Nederlands Autisme Register is het eindelijk zover: in januari starten we met de 'tweede' meting.

Alle deelnemers die op dit moment zijn ingeschreven in het NAR zullen per e-mail een uitnodiging krijgen om de online vragenlijst in te vullen.

Het is de bedoeling dat u vanaf dat moment elk jaar rond januari/februari een uitnodiging krijgt van het NAR om een vragenlijst in te vullen. De vragenlijst bestaat voor een groot deel uit vragen die u ook in de startvragenlijst heeft ingevuld (voor veel mensen was dit de NVA enquête van 2013). Doordat deze vragen ieder jaar terugkomen kunnen we zien of er veranderingen zijn opgetreden en of deze veranderingen op de langere termijn invloed hebben op bijvoorbeeld het welbevinden.

Wanneer u als ouder de vragenlijst bij het NAR heeft ingevuld maar uw zoon/dochter inmiddels 16 jaar of ouder is, mag u de vragenlijst niet meer invullen over uw kind en zult u dus ook geen uitnodiging meer ontvangen. Uw zoon/dochter mag de vragenlijsten, eventueel met uw hulp, natuurlijk wel zelf invullen. U kunt ons dan het mailadres van uw kind doorgeven via onderstaand email-adres. Dan ontvangt uw zoon/dochter vanaf 16 jaar zelf de uitnodiging om aan het onderzoek mee te doen.

Wilt u ook meedoen? Wilt u een wijziging van email-adres doorgeven? Mail:
info@nederlandsautismeregister.nl

Aanmelding nieuw schooljaar: handig om te weten

Op 1 augustus is de Wet passend onderwijs ingegaan. De eerste ervaringen van scholen zijn binnengedruppeld: geweigerde leerlingen, te zwakke leerlingen in het regulier onderwijs, problemen met het vervoer.....

Wanneer mijn kind aanmelden?

Ouders bepalen zelf bij welke school ze hun kind aanmelden. Dit moet schriftelijk en minimaal 10 weken voor de gewenste inschrijfdatum. De school heeft 6 weken om een passende plek te bieden. Dit kan 1 keer met 4 weken worden verlengd. Meestal melden ouders hun kind aan middels een inschrijfformulier. Als ze denken dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft, geven ze dat bij de aanmelding direct aan de school door.

Wat houdt de zorgplicht in?

Schoolbesturen hebben een zorgplicht om voor alle leerlingen een zo passend mogelijk onderwijsaanbod te doen. De school die het aanmeldformulier ontvangt, moet een zo passend mogelijk aanbod doen. Dat moet een plek op een school zijn waar de leerling ook daadwerkelijk geplaatst kan worden.

Hoe krijgt mijn kind een passende onderwijsplek?

Omdat niet kan worden verwacht dat (reguliere) scholen alle kinderen die worden aangemeld een passend aanbod kunnen bieden werken scholen per regio samen in een *samenwerkingsverband (swv)* basis of voortgezet onderwijs. In deze samenwerkingsverbanden zijn ook scholen voor speciaal onderwijs aangesloten.

Hoe bepaalt de school welke plek geschikt is voor mijn kind?

Op basis van de *'Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte'* gaat de school onderzoeken of zij zelf een passend aanbod kan bieden. Daarbij spelen 3 factoren een belangrijke rol:

- de (on)mogelijkheden van het kind
- de (on)mogelijkheden van de school
- de wensen van de ouders

Als de plaatsing een te zware belasting vormt voor de school hoeft zij de leerling niet toe te laten. De school zoekt dan een andere school die uw kind kan toelaten.

Moet de school mijn kind aannemen?

De school waar een leerling wordt aangemeld, hoeft niet alle leerlingen op de eigen school te plaatsen. Als blijkt dat plaatsing een te zware belasting is voor de school, dan moet de school een andere school zoeken die de leerling wel kan plaatsen met een passend onderwijsaanbod.

Dit geldt niet voor het (voortgezet) speciaal onderwijs (v)so. Bij een rechtstreekse aanmelding moet het (v)so bij het samenwerkingsverband een *toelaatbaarheidsverklaring (tlv)* vragen. Alleen met een tlv kan de leerling worden ingeschreven bij het (v)so. Wordt geen tlv afgegeven, dan moet het (v)so een andere school zoeken.

Bepaalt het samenwerkingsverband ook de duur van de indicatie?

Het samenwerkingsverband beslist over de toelaatbaarheid van een leerling tot het (v)so. Het samenwerkingsverband beslist ook of en hoe lang een kind toelaatbaar is tot het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Is er een geschillencommissie voor ouders?

Er is een landelijke geschillencommissie die oordeelt bij meningsverschillen over toelating of verwijdering van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben en over het ontwikkelingsperspectief.

Ouders kunnen bij geschillen over toelating en verwijdering bezwaar maken bij de school, de Commissie Gelijke Behandeling inschakelen en beroep aantekenen bij de rechter. Mocht de ouder na een uitspraak van de geschillencommissie alsnog naar de rechter stappen, dan neemt de rechter het oordeel van de geschillencommissie mee bij de afweging.

Mijn kind is nog niet toegelaten op een school. Wat kan ik doen?

Als uw kind extra ondersteuning nodig heeft en nog niet is toegelaten op een school, bel dan met het samenwerkingsverband in uw regio. U vindt dit samenwerkingsverband onder de *kengetallen*. Het samenwerkingsverband kan u adviseren over de mogelijkheden. Weigert een school uw kind toe te laten en komt u er niet uit? Dan kunt u ook contact opnemen met de *onderwijsconsulenten*. Een onderwijsconsulent geeft kosteloos een onafhankelijk advies over een passende schoolplaatsing van leerlingen. U kunt de onderwijsconsulenten bereiken via www.onderwijsconsulenten.nl

Blijven de indicaties Iwoo en pro van Regionale Verwijzings Commissies geldig?

Ja, indicaties die RVC's hebben afgegeven zijn geldig voor de duur van de schoolloopbaan, ook na inpassing van Iwoo en pro in passend onderwijs.

Informatie en advies: www.steunpuntpassendonderwijs.nl

Samenwerkingsverbanden: swv.passendonderwijs.nl

Geschillen: www.geschillenpassendonderwijs.nl.

Testversie Autismewegwijzer.nl nu online

Samen met het programma 'Vanuit autisme bekeken' en samen met mensen met autisme en hun naasten bouwt de NVA aan een online Autismewegwijzer. Deze website biedt mensen met autisme en hun omgeving handvatten om sneller passende hulp te vinden. Je vindt op deze site ervaringen, voorbeelden en tips.

Een testversie van Autismewegwijzer.nl is inmiddels opengesteld, op 2 april wordt de website officieel gelanceerd. Wat vind jij van **Autismewegwijzer.nl** ?

Laat het ons weten via het contactformulier op www.autismewegwijzer.nl

Open Huis Stumass Groningen- 19 en 25 februari

Altijd al willen weten hoe Stumass haar studenten met autisme begeleidt naar zelfstandig wonen en het behalen van een diploma?

Kom op donderdag 19 of woensdag 25 februari naar het Open Huis van Stumass. Meld u aan via: <http://bit.ly/OpenHuisGroningen>

Na aanmelding ontvangt u een bevestiging met gegevens over de locatie.

Voor vragen kunt u mailen of bellen.

Email: [groningen4@stumass.nl](mailto: groningen4@stumass.nl) / telefoon: 026-3530340 (algemeen) of 0633374172 (Groningen).

Autisme Congres Noord - 4 april, Drachten

De regio's Friesland en Groningen/Drenthe organiseren op 4 april het Autisme Congres Noord te Drachten.

Binnenkort ontvangt elke lezer van de Nieuwsflits een uitnodiging voor het congres. Voor mensen met kinderen met ASS is er een mogelijkheid om ook kinderen aan te melden. Voor hen is er een actief en creatief programma met begeleiding. Om de kwaliteit van de begeleiding te waarborgen is er een beperking in de aantallen kinderen die we kunnen begeleiden.

Programma:

10:30 uur	inloop
11:00 uur	opening
11:15 uur	Martine Delfos , Autisme en ontwikkelingsleeftijd
12:30 uur	pauze, informatiemarkt met veel en divers aanbod
14:00 uur	Theo Peeters , TEACCH en je invloed als ouder/verzorger
14:45 uur	Hilde de Clercq , Autisme begrijpen van binnenuit
15:30 uur	afsluiting
16:30 uur	einde informatiemarkt

Martine Delfos heeft vele boeken geschreven. Haar lezing behandelt het verschil in kalenderleeftijd versus de emotionele leeftijd.

Theo Peeters is oprichter van het Opleidingscentrum Autisme te Antwerpen. Hij zal spreken TEACCH, een programma uitgevoerd in een gestructureerde educatieve omgeving. Ouders worden actief betrokken bij de uitvoering van het programma.

Hilde de Clercq werkt met autisme en is moeder van een zoon met autisme. Volgens Hilde de Clercq beïnvloedt een kind met autisme het doen en laten van alle gezinsleden.

Kosten: De kosten zijn zeer laag gehouden en zijn inclusief lunch, koffie/thee. NVA-leden en Balans-leden betalen slechts € 17,50 p.p. Kinderen zijn gratis. Niet NVA-leden € 35,00 p.p.

Aanmelden zonder kinderen: via Ticketservice

Aanmelden met kinderen: via email, daarna wordt contact met u opgenomen. Is er plaats voor de kinderen, dan kan de volwassene zich daarna aanmelden via Ticketservice.

Aanmeldgegevens ontvangt u bij de uitnodiging.

AGENDA

- 21 januari – AUTICAFFÉ, Groningen
- 22 januari – Start Autismecafé, Assen
- 28 januari – Mantelzorgavond over autisme, Musselkanaal
- 4 februari - Cursus 'Autisme ervaren en verklaren', Emmen
- 19 februari - Open Huis Stumass, Groningen
- 25 februari – Open Huis Stumass, Groningen
- 18 maart - Symposium: GGZ in de maatschappij, Groningen